

Actieplan Arbeidsveiligheid

19 april 2012

Koninklijke BAM Groep en het Actieplan Arbeidsveiligheid organiseerden op donderdagmiddag 19 april 2012 een netwerkbijeenkomst in het informatiecentrum van de te boren Sluiskiltunnel (www.sluiskiltunnel.nl) bij Terneuzen; een inspirerend project van BAM in combinatie met TBI, waar – uiteraard – veiligheid een belangrijke rol speelt. De bijeenkomst stond in het teken van de aanpak van veiligheidscultuur en het werknemersgedrag in de bouwnijverheid en was leerzaam voor ruim 80 aanwezige ARBO-professionals uit andere branches.

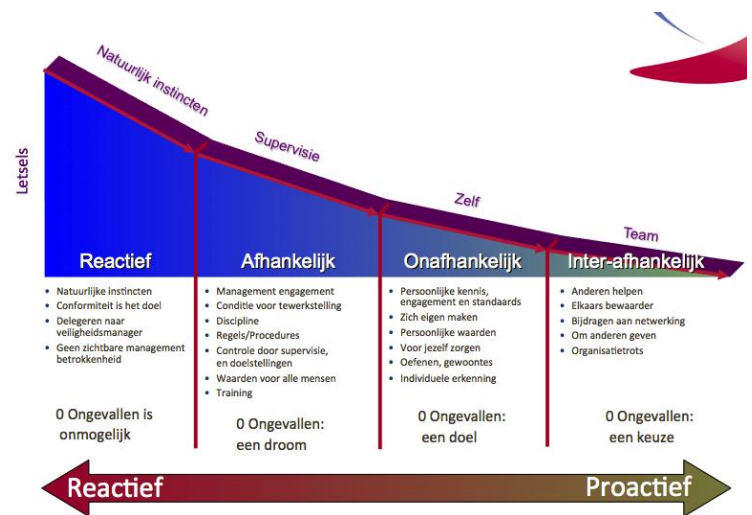
19 april ontvingen alle deelnemers bij binnenkomst een badge en een kleurrijk persoonlijk programma voor de middag. Onder het genot van een uitgebreide lunch maakten de deelnemers kennis met elkaar. Om 12:45 uur opende Jan Hijn Ter Steege (Actieplan Arbeidsveiligheid) plenair de bijeenkomst. Vervolgens gaf hij het woord aan Geert Jan van der Linde (Corporate Safety Officer bij BAM).

BAM

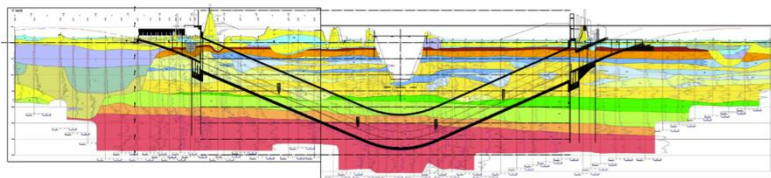
Geert opende de bijeenkomst inhoudelijke met een algemene korte inleiding over BAM. Hij vertelde onder andere over de jaarlijkse Worldwide BAM Safety Day; één van de bouwstenen voor het V&G-beleid van BAM.

Na dit verhaal vertelde Ton Vrijdag (General Manager bij BAM) meer over het veiligheidsaspect van het project *Sluiskil*. “Belonen werkt beter dan straffen”, zo luidde zijn motto. Hij vertelde over cultuurveranderingen; die duren gemiddeld zo’n 5 tot 10 jaar, kosten veel tijd en energie. Op korte termijn kan veilig gedrag worden gestimuleerd door het belonen hiervan. BAM heeft hiervoor een speciaal beloningssysteem vormgegeven. De inzet van dit systeem heeft zichtbaar effect op het aantal ongevallen: deze werden minder.

- Type : Geboorde tunnel
- Diameter (inw) : 10,1 m
- Lengte : ca. 1150 m
- Aantal buizen : 2 ;
- Diepste punt : -34m NAP
- Dienstgebouwen : West- en Oostzijde

Michel Langhout (Projectmanager CBT bij BAM) ging na Ton’s verhaal in op de details van het bouwproject en de veiligheidscultuur die daarmee samenhangt. Aan de hand van 9 punten werden diverse statements gemaakt over het beïnvloeden van veilig gedrag, o.a.:

- Niet willen is niet acceptabel;
- Niet kunnen is niet acceptabel;
- Zaaïen en oogsten of eisen?;
- Veiligheid is een zaak van willen, kunnen maar ook van moeten.

Workshops

Na het plenaire gedeelte was het tijd voor verdieping, iedere deelnemer had, naast het volgen van een rondleiding, de keuze uit 2 inspirerende interactieve workshops:

1. Boskalis
Hoe “waarden” zeer bepalend zijn voor het gedrag van medewerkers en hoe u invloed kunt uitoefenen op de geldende waarden binnen uw eigen bedrijf.
2. Consument en Veiligheid
Succesvol discussiëren over arbeidsveiligheid op de werkvloer.
3. KWS asfalt
Ervaringen met het programma “Blik op veiligheid”.
4. Rijkswaterstaat
Integrale veiligheid in de keten; visie van een opdrachtgever.

Boskalis

In de workshop van Boskalis, uitgevoerd door Jeroen van de Klooster, werd het project “*Blikopener*” besproken en uitgevoerd. *Blikopener* is een hulpmiddel om op een andere manier het werkoverleg te voeren.

Het gaat bij *Blikopener* om het stappenplan: Zie-Besprek-Doe:

1. Zie: aan de hand van foto’s is een werksituatie te zien.
2. Besprek: wat is er (on)veilig (het risico) aan deze situatie? En waarom (de oorzaak)?
3. Doe: spreek verbeteracties af en coach elkaar daar op.

Gedurende deze workshops oefenden de deelnemers enthousiast met *Blikopener*. Boskalis heeft een online platform ontwikkeld waarbij dit proces ook digitaal te doorlopen is, foto’s kunnen in een beveiligde omgeving worden geüpload en vervolgens worden besproken. Via dit platform worden veiligheidsinzichten met elkaar gedeeld en de conversatie erover gestimuleerd. Na dit verhaal werd er dieper ingegaan op het project “*NINA*”, *No Injuries No Accidents*. *NINA* is verweven in de bedrijfscultuur van Boskalis en wordt ondersteund door de Values & Rules van de organisatie. Alle werknemers van Boskalis worden verplicht deze Values & Rules in acht te nemen.

Consument en Veiligheid

In de karakteristieke 'keet' van het Sluiskilproject gingen Charlotte Bruijnen en Victor Zuidema van Consument en Veiligheid in op gedragscampagnes, als tool om burgers alerter te maken op (onbewust) onveilig gedrag.

Dit deden zij in 3 stappen:

1. Gedrag bespreekbaar maken;
2. Gedrag leren herkennen;
3. Gedragscampagnes als doel.

Eerst vertelde Charlotte over de werkzaamheden van Consument en Veiligheid: onderzoek naar ongevallen, letsels, slachtoffers, risicovolle situaties, effectieve maatregelen, beleving en gedrag van de doelgroep als ontwikkeling, implementatie en uitvoering van praktische effectieve gedragscampagnes en trainingen.

Na deze introductie gingen Charlotte en Victor in op stap 1, *Gedrag bespreekbaar maken*. Maar ook wat je kunt doen bij weerstand kwam aan de orde.

Bespreekbaar maken
= niets anders dan het voeren van een goed gesprek, door:
Feedback geven en ontvangen

Voorspellers van gedrag

Domein	Determinanten
Fysieke omgeving	Wet en regelgeving, Omvang en aard bedrijf, Beschikbaarheid veiligheidsmateriaal, veiligheidsbeleid
Sociale omgeving	Sociale invloed (steun, druk), Veiligheidscultuur
Persoonlijke aspecten	Risicoperceptie, bewustzijn, kennis, attitude, eigen effectiviteitverwachting

Bij stap 2 ging ze in op de voorspellers van gedrag.

In de 3^e stap werd er stilgestaan bij de zeer uiteenlopende gedragscampagnes van Consument en Veiligheid. Onder andere besprak Charlotte de campagnes "Alerta" en "Ik ben Sjaak niet".

Afsluitend werd er door de deelnemers in kleine groepjes gewerkt aan een case, en werden de resultaten uitgebreid besproken en toegelicht.

KWS asfalt

Het thema van de presentatie van Roel Korf, Veiligheidskundige bij KWS Infra, was “Veiligheid, van onderlaag naar de klaag”. Zijn workshop begon met een inleiding over ongevallen (onderbouwd met *het Zwitserse gatenkaasmodel*) en de veiligheidscultuurladder. Na dit theoretisch kader ging Roel verder met het veiligheid-event “Blik op Scherp”. Bij deze tool staat het terug- en voorblikken op (mogelijk gevaarlijke) situaties centraal.

Vervolgens speelden de deelnemers de interactieve kennisquiz “Wat is waar?”. Bij deze quiz werden foto's met stellingen getoond, de deelnemers konden daarna met behulp van een rode of groene kaart aangeven of de stelling waar of niet waar was. Een aantal foto's waren ‘open deuren’ maar voor sommige deelnemers waren er ook pijnlijk herkenbare situaties. De foto's zorgden voor interessante discussies.

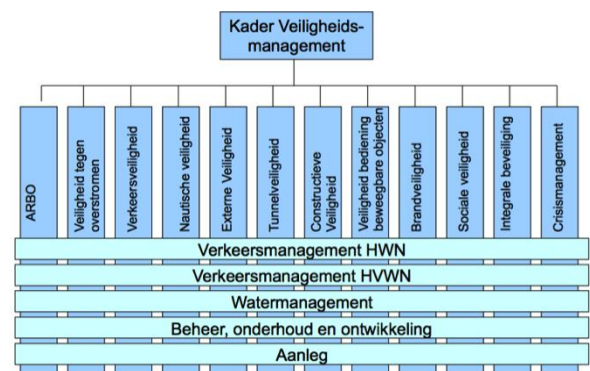

Rijkswaterstaat

Tjaco van den Berg en Dick de Weger van Rijkswaterstaat gingen in op de visie van ‘de opdrachtgever’ met hun presentatie “Integrale veiligheid in de keten”. De inleiding van de workshop bestond uit de visie op veiligheid van Rijkswaterstaat: deze richt zich zowel op de integrale veiligheid als op de veiligheid in de gehele keten. Hierna gingen de heren dieper in op de aanpak van Rijkswaterstaat om dit te verwezenlijken: 1 middels het Kader veiligheidsmanagement en 2 Leidraad en kader integrale veiligheid in projecten.

Veilig werken binnen de keten vraagt om goede samenwerking, dit faciliteert Rijkswaterstaat concreet door:

- Netwerk Integrale Veiligheid in GWW-projecten
- Werkkamers over diverse praktische onderwerpen
 - Meetinstrument (SPIC)
 - Safety Walks
 - Veiligheid in PSU
 - Aanspreken op veiligheid.

Rondleiding en bezoek informatiecentrum

Alle deelnemers krijgen, naast het workshopprogramma, ook de gelegenheid om het informatiecentrum van de Sluiskiltunnel te bezoeken. In dit centrum komen tal van aspecten van het project aan de orde: de flora en fauna van het gebied, de precieze plannen, achtergrondinformatie over het boren van de tunnel en veiligheid op het bouwterrein. De rondleiding werd aangevuld met een wandeling naar de uitkijkplek, op deze plek is goed te zien hoe groot het project is.

Afsluiting en borrel

De drukke, ietwat druilerige dag, werd gezellig afgesloten met een lekkere borrel in de plenaire zaal.

- Stimulerend om trajecten op veiligheidsgebied te blijven promoten.
- Zinvol, goed om op de hoogte te blijven van wat er speelt.
- Motiverend en inspirerend.
- Informatief, toch zeker ook interessante dingen gezien en gehoord!
- Inspirerend. als de boorinstallatie werkt kom ik nog eens kijken
- Geslaagd.

- Goed en informatief.
- Positief en zeker voor herhaling vatbaar.
- Zeker voor herhaling vatbaar.
- Nuttig.
- Leuk en toch wel leerzaam.
- Zeer inspirerend.

- Informatief, onderhoudend bij een volgende bijeenkomst alleen personen uitnodigen die in de praktijk werken. En niet bedrijven zoals trainingsbureaus en zo. Je meer aan personen die uit de dagelijkse praktijk preken.
- Een gemiste kans voor hen die niet geweest zijn en wel een verantwoordelijkheid voelen voor veiligheid op de werkplek.
- Waardevolle uitwisseling op het gebied van kennis en (nieuwe) relaties. Met name na afloop tijdens de borrel is het plezierig om na te praten over de workshops. Dit geeft een aanleiding om in gesprek te raken en nieuwe mensen te leren kennen.
- Positief en waardevol. Bij de workshop met Boskalis werd open gediscussieerd.
- Succesvolle netwerkbijeenkomst, opnieuw veel oude en nieuwe collega's gesproken over veiligheidscultuur en het verbeteren daarvan.
- Leerzaam en breed; kijk uit naar de presentaties die bij mijn eigen werk van nut kunnen zijn.
- Voor herhaling vatbaar.
- Zeer leerzaam en leuk als netwerkbijeenkomst.
- Vernieuwend en inspirerend!
- Zeer de moeite waard en voor herhaling vatbaar. Denk bijvoorbeeld eens aan de bouwput langs de A2 bij Maastricht.
- Zeer inspirerend, maar naar mijn idee te weinig tijd tussen workshops om effectief te netwerken.
- Leerrijk en interessant.
- Workshops zeer goed. Rondleiding eerder voor mensen met weinig of geen kennis van de technieken, ook geen technieken in uitvoering gezien.
- Voor herhaling vatbaar.
- Uitstekend georganiseerd.
- Zeer nuttig gezien het grote aantal relaties.
- Inspirerend.
- Zeer geslaagd en interessant. Leuk netwerk om mee te communiceren voor een volgende bijeenkomst
- Goed platform om informatie te delen en te discussiëren en te netwerken
- Informatief, nuttig, leerzaam.
- Inspirerend.
- Goed geslaagde netwerkbijeenkomst.

